

בבל מערבין פרק שלישי עירובין

לב.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"י מהל' מאלות אסורות הלכה ב:
ב מ"י פ"א מהל' מחומרי כפרה הלכה ב:
ג [מ"י ע"ג]:
ד ד מ"י פ"י מהל' מעשר הלכה י:

רב ניסים גאון

האשה שיש עליה לידה או זבה מביאה מעות ונותנת בשופר. פי' שופר האמור כאן היא חיבה שמקבצין לחובה מעות של קניין. כמפורש במס' שקלים י"ג שפורת היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרותן תקלין עתיקין. ולזה נכתבו במסכת גיטין בפרק הניקין, והא שיפורא דמעיקרא בי רב יהודה ולבסוף בי רבה, ולבסוף בי רב יוסף, ולבסוף בי אביי, ולבסוף בי רבא.

רבינו חננאל

רבינו חננאל (המשך) של כהנים עומדין משם עד שיכלו כל מעות שבשופר. אמר רב ששה מנא אמנא לה דתניא האומר להבירו צא ולקט לי תאנים מתאניה אוכל מן עראי ומעשרין דמאי, מלא לך כלכלה זו אוכל מן עראי ומעשרין ודאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ, אבל חבר אוכל ואין צריך לעשר דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אמר לא יאכל עד שיעשר לפי שלא נחשדו חברים לתרום [שלא] מן המוקף. אי' נראין דברי מדברי אבא, מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכילו לעמי הארץ מבבל. ודייק רב ששת מינה ואמר עד כאן לא פליגי ר' [נ]אבא אלא בנחשדו, אבל כ"ע חזקה שליה עושה שליחותו, (ובמ"ו) [ובמ"ו] דאמר ליה לקט לי ודאי לקט. ודחי רב נחמן הכי, לאו משום חזקה שליה עושה שליחותו אלא כדבר [חנניא חוראן] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו. לפיכך אי' אם החבר אמר לעם הארץ ודאי החבר עישר עליהן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבוב א' [לא] נחשדו חברים לתרום מביתיה על מה שהוא בשדה. אמר רב כמה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי לעיה מכותו אי' לקוט הוה ליה ספק לפיכך לי לא ציית ליה לעשר כלל, לא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא' לו לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך שחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואל הוא חזקה. ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר

רב ששת אמר חזקה שליה עושה שליחותו. הרב רבינו שמסון מפוליר"א פוסק כרב ששת דכה"ג פוסק דהלכה כרב נחמן דדיני וכרב ששת דאיסורי ולר"ת נראה דהכא הלכה כרב נחמן דכפ' התקבל (גיטין 97 סד).

בשל סופרים חזקה שליה עושה שליחותו ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליה עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמנא לה דתנן **א** משקרב העומר הותר החדש מיד והרחוקים מותרים מחצות היום ואילך והא חדש דאורייתא הוא וקתני הרחוקים מותרין מחצות היום ואילך לאו משום חזקה שליה עושה שליחותו ורב נחמן התם כדקתני מעמא לפי שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו ואיכא דאמרי אמר רב נחמן מנא אמנא לה דקתני מעמא לפי שיודעין שאין ב"ד מתעצלין בו ב"ד הוא דלא מתעצלין בו הא שליה מתעצל בו ורב ששת אמר לך ב"ד עד פלגיה דיומא שליה כולי' יומא אמר רב ששת מנא אמנא לה דתניא האשה שיש עליה לידה או זבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים **א** לערב מאי מעמא לאו משום דאמרינן חזקה שליה עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב שמעיה **א** דאמר רב שמעיה **ב** חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר אמר רב ששת מנא אמנא לה דתניא האומר להבירו צא ולקט לך תאנים מתאניה אוכל מהן עראי ומעשרין ודאי מלא לך כלכלה זה תאנים מתאניה אוכל מהן עראי ומעשרין ודאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אמר רבי רבן שמעון בן הארץ אבל בחבר אינו צריך לעשר עד שיעשר לפי **א** שלא נחשדו חברים לתרום **ב** המוקף אמר רבי נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא יאכילו לעמי הארץ לא פליגי אלא דמר סבר נחשדו ומר סבר לא נחשדו אבל כולי' עלמא חזקה שליה עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב חנינא חזאה **א** דאמר רב חנינא חזאה חזקה היא על חבר שאינו מוציא דבר שאינו מתוקן מתחת ידו אמר רב כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי האי עם הארץ דקאמר ליה למאן אילימא דקאמר לעם הארץ חבריה מעשרין דמאי מי ציית אלא בעם הארץ דקאמר ליה לחבר אימא סיפא נראין דברי מדברי אבא מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ואל יאכילו לעמי הארץ אבל בחבר עמי הארץ מאי בעי התם אמר רבינא **ה** רישא בעם הארץ שאמר לחבר סיפא בחבר שאמר לעם הארץ וחבר אחר שומעו רבי סבר

כשל סופרים. סמכין חזקה שליה לא עמיד לא חמיר איסורא כגון עירובי תחומין: הרחוקין מירושלים שאין יודעין אס עדיין קרב העומר מותרין מחצות היום. אלמא סמכין אכהנים שהן שלוחינו ועבדי שליחותיהו ומקרבין ליה: **הסס** דקדשי טעמא כו'.

ואצי דינא סמכין אכל אשליח בעלמא לא: שליה כולי' יומא. נטריה ומכי מטא לאורתא סמכין עליה דודאי לא עבר היום עד שממיר הבטחמו: מעוט. דמי שמי מוריס: ונותנא בשופר. שכתוב עליו קניין ששם נותנין מעות קיני חובה כדתנן בשקלים (פ"ו משנה ה) י"ג שופרות כו': וטובלת. דתנן (תנינה 97 סד). האון והמחוסר כפורים לריכין טבילה לקודש: ואוכלת קדשים לערב. אלמא חזקה כהנים עושין שליחותן האילי והדבר תלוי בזה שהנשים סומכות עליהן שלא יעבור היום עד שיקנו קניין בכל מעות שבאותו שופר ויקריבו כדי שלא יאכלו הנשים קדשים בטומאת הגוף שהיא בכרת: ורב נחמן. אמר לך הא נמי חזקה דבי דינא הוא: לא ולקט לך תאנים מתאניה. ולא נתן מדה ללקיטתו: אורלי. המלקט מן הנלקטות: עראי. בלא מעשר וכשבא לאכלן קצב מעשרן ודאי מעשרות ודאין תרומה גדולה וכל דיני הפרשה שאין ספק לומר שמא צעל הצית עישר עליהן מנאסו אחר דהא לא ידע כמה ליקט: אכל אמר לו מלא לך נכננה זו. האילי ונותן זה יודע כמה לוקט יש לומר שמא זה הנותן חושש שמא יסמון עליו שיתן לו דבר היתר ומעשר עליהן ממקום אחר הילכך מלקט זה אוכל מהן עראי בלא מעשר וכשבא לאוכלן קצב אין צריך לעשרן ודאי אלא דמאי **ה** יפריש ויאכל הוא צעמא המעשרות של לוי ושל עני כשאר לוקח פירות מעם הארץ שמחזיקין בספק מעושרין אף אלו ספק מעושרין הן ותורת דמאי עליהן: ד"א. דספק הן ודמאי מיהא צעי אפרושי: צעם הארץ. שהנותן עם הארץ הוא ואינו חושש בצפני עור: אכל נחצר. ודאי מעושרין הן ואין צריך לעשרן אפילו דמאי: רש"ג אומר ד"א. דסגי דמאי צומן שהנותן עם הארץ ותשוד לתרום שלא עם המוקף: אכל היה הנותן חצר לא יאכל קצב הלוקט עד שיעשרם מעשרות ודאי: רבי צנו של רש"ג א' הוה: ולא יאכילו לעמי הארץ עובלים. לקמן מפרש הי ניהו עם הארץ: לא נחשדו. לתרום שלא מן המוקף הא לאו הכי ודאי הוה סמכין על צעל הצית זה שהוה שליח על כך שמוטל עליו לעשר מה שהוה נותן ואל יאכיל איסור לעם הארץ: מסתא ידו. דהואיל ופירי ידיה הוה עליה דידיה רמי ותייש ללפני עור אכל שליח דקביל עליה מחשדו איכא

למימר דמייאש ולא עביד דסבר ההוא לא סמך עלי: מי ייזם לך. לעשורי ספק הא עם הארץ חזרה מהימן ליה טפי מיניך: יושא. דקתני מעשרן דמאי צעם הארץ דקאמר ליה לחבר סיפא כו' והכי קאמר כמה דברים אמורים ללוקט צריך לעשרן דמאי צעם הארץ לעם הארץ ליה עישר עליהו האי צעל הצית אי לא אכל נחצר שאמר לעם הארץ ליה עישר עליהו ודאי כיון דנותן חצר ולוקט עם הארץ חייש הנותן דלא ליכילניהו וצטליניהו וטורס אף שלא מן המוקף דמוטב יחשדו חברים כו': איסורא

יכילו לעמי הארץ טבלין, בעל התאניה שהוא התרום עם הארץ והמלקט ואוכל רישא בעם הארץ דאמר לחבר לפיכך מעשרין דמאי. סיפא בחבר שאמר לעם הארץ

(א) מנחות ט, (ב) ט"ז ר"ה ל' מנחות סז. סוכה מ"א, (ג) נ"א דהכא דוקא לערב ולעיל גבי עומת מחצות ע"י מוס' חגיגה כ"א. ד"ה האון וכו' ומוס' וצמיח לה: ד"ה טבול, (ד) פסחים כ"ג, (ה) [לעיל ל: וש"ן], (ו) [פסחים ט. וש"ן], (ז) מנחות ט: ע"ש, (ח) [ל' לא יאמר],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אכל אמר וכו' לעשרן ודאי אלא דמאי דהא אמרינן שמא הנותן עישר אלא יפריש והאילי הוא: (ב) תוס' ד"ה רב ששת וכו' אשה סתם ומת שלחור אסור בכל הנשים: (א) במ"ד לא היה צריך לחזקת ב"ד כהנים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תאנים מראתנו וכו' בשל תורה. ע"י לקמן דף מ' ע"ב מוס' ד"ה מאן ה"ל תנא:

מוסף רש"י

שארין בית דין במעצלין בו. מלהקריבו קודם חלות (סוכה מ"א). עד שיכלו כל מעות שבשופר. שופר היה עם שכתוב עליו קניין, ואשה שיש עליה לידה, וכן כל מחומרי כפרה, מביאין מעות ונותנין לתור, והי מקניין וקטנין היו, ואוכלים בקדש לערב וסומך על חזקת צ"ד של כהנים שאין עומדין משם עד שיכלו כל מעות אלוהי שופר. כדי שלא יאכלו מחומרי כפרה קדשים (פסחים כ"ג). שלא נחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף. מן שאינו סמך לו, כגון (פילה לב): אין מקיפין שמי פביות, וכמו (נה ע"א): מן מקפס וקראי לה שם, לפי מקריב ומענין זה מה, ואסור לחבר להפריש ממה שאין לפיו על מה שפנין דמאן אותו שהוא סומך עליו אינו בעין, שנאמר או נקב, ומנא שאין אומר כלום ואוכל עובלים (חולין ז.) ואל עשה עשוי (גיטין כ"ז).

רבינו חננאל

אמר רב נחמן בשל סופרים אמרינן חזקה שליה עושה שליחותו, אבל בשל תורה עד שיחברו. ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליה עושה שליחותו. אמר רב ששת מנא אמנא לה דתנן במנחות משקרב העומר מותר החדש מיד, והרחוקין מחצות היום ואילך, ופשוטה היא. ורב ששת בית דין אין מתעצלין ודאי מחצות היום אבל גבי שליה כל היום, יתר מזה אמרינן חזקה שליה עושה שליחותו. אמר רב ששת מנא אמנא לה דתניא באשה שיש עליה לידה או זבה מביאה מעות לקינה ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב. מאי טעמא שליה עושה שליחותו. ודחי רב נחמן ואמר התם כדרב שמעיה דאמר חזקה אין ב"ד